

РЕШЕНИЕ

№ 23805

гр. София, 10.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 35 състав, в
публично заседание на 25.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петър Савчев

при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **7177** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 204, ал. 2 от АПК по иск за присъждане на обезщетение по чл. 82, ал. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО /Общ регламент относно защитата на данните/ /GDPR/, вр. чл. 39, ал. 2 от ЗЗЛД, вр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Производството е образувано по искова молба на А. Н. Ж., ЕГН: [ЕГН], адр. [населено място], [жк], [жилищен адрес] с която срещу ответника НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ /НАП/ е предявен иск, заявен с правно основание чл. 203 от АПК, вр. чл. 82, ал. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО /Общ регламент относно защитата на данните/ /GDPR/, вр. чл. 39, ал. 2 от ЗЗЛД, вр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за присъждане на сума в размер на 70 000 лева /претенцията се поддържа след допуснатото изменение на иска по реда на чл. 144 от АПК във вп. чл. 214, ал. 1 от ГПК с протоколно определение от 30.10.2024 г./, представляваща обезщетение на ищеца за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в притеснения, страх и опасения за възможна злоупотреба с личните му данни, станали достъпни вследствие така наречената "хакерска атака", при която от електронните масиви на НАП неправомерно е била изтеглена информация в голям обем, съдържаща множество лични данни на български граждани, съобщение, за която е било публикувано от медиите

на 15.07.2019 г. Ищецът е застъпил становище, според което отговорността на НАП в качеството ѝ на администратор на лични данни произтича от допуснати нарушения на чл. 24 и чл. 32 от GDPR, чл. 59, ал. 1 от ЗЗЛД и чл. 45, ал. 1, т. 6 от ЗЗЛД, тъй като не е обработила личните данни по начин, който да гарантира подходящо ниво на сигурност като се приложат подходящи технологии и организационни мерки; чл. 64 от ЗЗЛД; че не е изпълнено задължението за извършване на оценка на въздействието на предвидените операции по обработване на личните данни върху тяхната защита; чл. 66, ал. 1 и, ал. 2 от ЗЗЛД; чл. 67 и чл. 68 от ЗЗЛД. Претендира се и присъждане на законната лихва върху сумата на обезщетението, считано от 15.07.2019 г. или алтернативно от завеждане на исковата молба, до окончателното ѝ изплащане. В съдебно заседание исковата молба се поддържа. Не претендира присъждане на разноски.

Ответникът счита, че НАП като администратор на лични данни е предприел всички технически и организационни мерки в защита на личните данни. Подчертава, че изтеклите данни са били в нечетим формат. В тази връзка моли исковата претенция да бъде отхвърлена. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура намира исковата молба за основателна по факти, като размерът на обезщетението следва да се определи по справедливост.

Съдът, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа и правна страна:

Искът е допустим. Исковата молба отговаря на всички формални изисквания на чл. 127 и чл. 128 от ГПК. Правото на обезщетение се упражнява по правилата на чл. 203 и сл. от АПК, и тъй като администраторът на лични данни е и административен орган и съобразно тези по ЗОДОВ. Разпоредбата на чл. 39 от ЗЗЛД не създава специален начин на обезщетение по смисъла на чл. 8, ал. 3 от ЗОДОВ. Разгледан по същество, искът за обезщетение е частично основателен.

Предявеният иск е с правно основание чл. 79, ал. 1, чл. 82, § 1 във вр. с § 2 от Регламент (ЕС) 2016/679, във връзка с чл. 39 от ЗЗЛД, чл. 203 от АПК, във вр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Предвид качеството на администратора на лични данни – специализиран държавен орган към министъра на финансите за установяване, обезпечаване и събиране на публични вземания и определени със закон частни държавни вземания /чл. 2, ал. 1 от ЗНАП/, правото да се претендира обезщетение за причинените вреди, се упражнява чрез предявяване на осъдителен иск, подлежащ на разглеждане от административните съдилища по реда на АПК, с препращане за неуредените въпроси към ЗОДОВ и ГПК. Предмет на проверка е установяването дали актът, действието или бездействието на администратора, е съответно на Регламент (ЕС) 2016/679. За да е основателен предявеният иск за обезщетение предвид разпоредбата на чл. 82 от ОРЗД следва да са налице следните предпоставки: 1. нарушаване на правата на субекта на данни по Регламент (ЕС) 2016/679 в резултат на обработване на личните му данни, което не е в съответствие с регламента; 2. причинена материална или нематериална вреда; 3. причинна връзка между нарушението на правата по регламента и причинената вреда. Съгласно чл. 8, § 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз /ХОПЕС/ всеки има право на защита на неговите лични данни. С разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 са предвидени задължения за администраторите на лични данни и обработващите лични данни да осигурят необходимата защита на тези данни, така че да се гарантира тяхното законосъобразно обработване, в съответствие с принципите, определени в чл. 5 от ОРЗД. Чл. 24 и 32 от Регламент (ЕС) 2016/679, и чл. 59 от ЗЗЛД задължават администратора на лични данни, в случая НАП, да вземе подходящите технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че обработването се извършва в съответствие с регламента и със закона. Според чл. 82, § 3 от ОРЗД администраторът или обработващият лични данни се освобождава от отговорност съгласно параграф 2, ако докаже, че по никакъв начин не е

отговорен за събитието, причинило вредата. Тежестта да докаже, че са взети подходящите организационни и технически мерки, е на администратора/обработващия, а не на лицето, което твърди, че в резултат на липсата на такива мерки, е претърпяло вреда. Администраторът/обработващият следва да установи по несъмнен начин, че е предприел подходящите и ефективни организационни и технически мерки, така че по никакъв начин не е отговорен за изтичането на личните данни на ищеца в интернет пространството, в резултат на извършения неправомерен пробив в информационната система на НАП. В съображение 74 от ОРЗД е предвидено, че администраторът е длъжен да прилага подходящи и ефективни мерки и да е в състояние да докаже, че дейностите по обработването са в съответствие с този регламент, включително ефективността на мерките. Тези мерки следва да отчитат естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и риска за правата и свободите на физическите лица. А в съображение 146 от ОРЗД е предвидено, че администраторът или обработващият лични данни следва да бъде освободен от отговорност, ако докаже, че по никакъв начин не е отговорен за вредите. След оповестяване и узнаване за неоторизирания достъп, на основание чл. 22 от Регламента, НАП незабавно е уведомила за случая КЗЛД с писмо. Страните не спорят, че са предприети мерки за незабавно уведомяване на обществеността чрез онлайн и други медии, както и са предприети мерки за преустановяване на нерегламентирания достъп. Следователно са спазени разпоредбите на чл. 33 и чл. 34 от Регламента, като е проведено предписаното в тях уведомяване. Налице е уведомяване както на компетентните органи – КЗЛД, Прокуратура и МВР, така и на обществеността. По делото от ответника е представена справка за неправомерно разпространени лични данни на ищеца. Уточнени са и данните, които се твърди, че са "изтекли" за лицето /л.л. 159-160/ – ЕГН и имена, и идентификационни данни за лице, посочени в различни документи. Изложеното обосновава извод, че ищецът доказва наличието на нарушено негово право – на защита на личните му данни от администратора на тези лични данни, което право е накърнено от неправомерния достъп до същите и разпространяването им в интернет пространството. Приложени са доказателства, че към 15.07.2019 г. в НАП са разработени, утвърдени и действащи документи, както следва: Издадена е Заповед № 3ЦУ-746/25.05.2018 г. на изпълнителния директор на НАП, с която е утвърдена политика по защита на личните данни в НАП. Утвърдена е Политика по информационна сигурност на НАП, версия 3. 0 от м. май 2016, както и Инструкция № 2/08.05.2019 г. за мерките и средствата за защита на личните данни, обработвани в НАП и реда за движение на преписки и заявяване на регистри. Като приложение № 1, към чл. 24, ал. 2 от Инструкцията, служителите на НАП попълват декларация за това, че ще пазят в тайна личните данни на трети лица, станали им известни при изпълнение на служебните им задължения, няма да ги разпространяват и да ги използват за други цели, освен за прякото изпълнение на служебните им задължения. Със Заповед № 3ЦУ-586/30.04.2014 г. на изпълнителния директор на НАП е наредено да се внедри С. по стандарт БДС ISO/IEC 27001: 2006 в НАП. Със заповед от 29.11.2017 г. са утвърдени указания за обозначаване и работа с информацията, версия 3. 0. Разработена е процедура за оценка на риска за информационната сигурност. Със заповед № 3ЦУ-733/17.03.2016 г. на изпълнителния директор на НАП са утвърдени вътрешни правила за мрежовата и информационна сигурност, Политика за управление на достъпа до информационни активи и услуги в НАП", версия 2, 0, Политика по информационна сигурност на НАП, версия 3. 0. Посочените писмени доказателства доказват вземането на организационни мерки от страна на НАП, назад във времето. Същевременно липсват доказателства, от които да се направи извод, че тези организационни мерки са подходящи, за да гарантират защита на данните, както и че същите са актуализирани. С тези доказателства не може да се установи, че предприетите организационни мерки, са били в такава степен подходящи и

ефективни, че да гарантират обработването на личните данни в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679. Ответникът не сочи и взетите конкретни технически мерки за защита на личните данни, които обработва, от неправилен достъп. НАП е разбрала за неправилен достъп от публикации в медиите, поради което следва логичния извод, че взетите мерки, установени с представените писмени доказателства не гарантират, че администраторът следи за неправилен достъп и при наличието на такъв, разбира своевременно за това. Следователно мерките са недостатъчни и неподходящи.

По редица влезли в сила дела е установено, че осъщественият неототоризиран достъп до данни, съхранявани в информационните системи на НАП, е осъществен през и чрез вътрешна система VATREFUND, която комуникира с други вътрешни системи на НАП, от които са извлечени данни. Вероятно нерегламентираният достъп е осъществен чрез Системата за възстановяване на ДДС от друга държава членка на ЕС (VATRefund). Системата е позволявала извършване на действия и достъпване на данни без да е изисквана оторизация с електронен подпис, което е използвано от трети недобросъвестни лица за извършване на действия довели до нерегламентиран достъп до информационните масиви от данни на НАП. Направен е извод, че техническият механизъм на неототоризираният достъп до лични данни, осъществен на 15.07.2019 г. е посредством предоставен от Системата на НАП линк за изтегляне на изисквания документ от третото лице, чрез който лицето е могло да осъществи нерегламентиран достъп до базите данни на Агенцията. Установено е, че при подходящо техническо, софтуерно и кадрово обезпечаване, както и при навременни действия, е възможно рискът от нерегламентиран достъп до информационните масиви да бъде сведен до най-ниска степен. Като на теория защитените компютри са тези, които нямат връзка с интернет и/или са изключени. В заключението е посочено, че след 15.07.2019 г. НАП е предприела редица мерки за преустановяването на неототоризиран достъп до лични данни: била инсталирана нова версия на Софтуера за управление на приходите, с която се е изисквала промяна на паролите на потребителите на софтуера при следващо първо влизане; преустановена е била работата на приложни системи на НАП, по препоръка на представители на ДАНС и ГДБОП и след преглед от НАП, вкл. на Система за възстановяване на ДДС от друга държава членка на ЕС (VATRefund); Извършена е била корекция на програмните приложения, достъпни извън вътрешната мрежа на НАП. В резултат на извършения пълен технически одит по сигурността са били предоставени препоръки за корекции на информационните системи на НАП и комуникационни и инфраструктурни елементи. Установено е, че тези мерки са задоволителни, тъй като предвид техническия прогрес и увеличаващите се рискове не съществува 100 % защита от нерегламентиран достъп. От това следва извод, че не са взети подходящи технически и организационни мерки, с които НАП да гарантира, че обработването на данните се извършва в съответствие с регламента и със закона. Допуснато е извършване на действия и достъпване на данни без да е изисквана оторизация с електронен подпис или парола, което е използвано от трети недобросъвестни лица за извършване на действия довели до нерегламентиран достъп до информационните масиви от данни на НАП. Към 15.07.2019 г. е бил предоставен от Системата на НАП линк за изтегляне на изисквания документ от трето лице, чрез който лицето е могло да осъществи нерегламентиран достъп до базите данни на Агенцията. Предприетите от ответника действия след "изтичането" на данните следва да се приемат за задоволителни. Действително която и да е информационна система не може да бъде напълно защитена от хакерски атаки, но в случая администраторът на лични данни към момента на приключване на съдебното следствие не сочи разработването на други подходящи мерки или осъвременяването на съществуващите за защита на личните данни, които обработва. Предвид установеното следва да се приеме, че първата предпоставка за уважаване на иска за обезщетение е налице.

Администраторът или обработващият лични данни следва да обезщети всички вреди, които дадено лице може да претърпи в резултат на обработване на данни, което нарушава настоящия регламент /съображение 146 от ОРЗД/. Преживените неимуществени вреди не могат да се предполагат. Не може да се приеме, че в резултат на неправомерния достъп до лични данни, поради бездействието на администратора за предприемането на подходящите и ефективни организационни и технически мерки такива вреди винаги настъпват. Със събраните при предходното разглеждане на делото гласни доказателства /свидетелите К. и Ц. от откритото съдебно заседание от 30.10.2024 г. и свидетелят В. от откритото съдебно заседание от 14.05.2025 г./ се установява, че ищецът действително е преживял твърдените от него негативни емоции, резултат от нарушението на регламента. Установява се, че след като ищецът е разбрал, че негови лични данни са неправомерно разкрити е изживял много тежко това. Притеснявал се много какво може да произлезе, тъй като като работещ в сферата на правото /адвокат/ знае до какво може да доведе изтичането на личните му данни. Силният стрес се установява и от приетата по делото съдебно психологична експертиза /л.л. №№ 230-231/. Показанията са последователни и ясни. Отразяват лични и непосредствени възприятия на свидетеля за поведението на ищеца. Относно здравословните проблеми на ищеца свързани със сърдечно-съдовата му система, по делото се изслуша съдебно медицинска експертиза /л.л. №№ 109-110/, която посочва нелекувани заболявания на ищеца, които може да са причинени от силен стрес, но не се дава категорично заключение, че са породени от процесния случай.

Предвид изложеното съдът приема, че е налице и втората предпоставка за уважаване на предявения иск.

Налице е и третата предпоставка - причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и причинената неимуществена вреда. Ответникът чрез бездействие за вземане на подходящи технически и организационни мерки не е изпълнил по подходящ начин задължението си да гарантира сигурността на личните данни на физическите лица, и това е в пряка причинна връзка с негативните преживявания на ищеца. Ако ответникът не беше допуснал неправомерния достъп до личните данни, ищецът не би преживял негативните емоции. Пряката причинна връзка между противоправното бездействие на ответника и настъпилата за ищеца вреда не се прекъсва от начина, по който той е узнал за неправомерния достъп.

Съдът като взе предвид разпоредбата на чл. 52 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/, приема, че на ищеца следва да се присъди обезщетение по справедливост в размер на 1 500 лв. Този размер съответства на характера и тежестта на претърпените вреди, тяхната продължителност и неблагоприятното им отражение в личната сфера на ищеца. Определяйки размера на обезщетението съдът взема предвид и възрастта на ищеца, стандартът на живот в страната и размерът на минималната работна заплата към момента на узнаване за неправомерния достъп до личните данни – 15.07.2019 г. Съдът взема предвид обстоятелството, че обезщетението се дължи само за причинен силен стрес от евентуални вреди, поради ознаване на личните данни на ищеца, но не и поради нерагламентираната им употреба, за което по делото няма данни. Съдът взема предвид също така, че не се доказва по категоричен начин, че заболяванията на сърдечно-съдовата система на ищеца е като пряка и непосредствена последица от нерегламентирания достъп до личните му данни. Обезщетението се дължи за периода от 15.07.2019 г. до 15.07.2024 г. /датата на подаване на исковата молба/,

ведно със законната лихва върху размера на обезщетението - сумата 1 500, 00 лв., считано от 15.07.2019 г. – датата на нерегламентирания достъп до данните. В този смисъл са задължителните указания до съдилищата за началния момент на лихвата за забава върху обезщетения от незаконни административни актове, дадени в т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г. , ОСГК.

На основание чл. 143, ал. 3 от АПК във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ следва да бъде уважено в минимален размер от 100 лева, предвид правната и фактическа сложност на спора на ответника следва да се присъдят деловодни разноски в размер на 195,71 лв. /определено възнаграждение за юрисконсулт съгласно фактическата и правна сложност на делото – 200 лв./.

На основание чл. 9а, ал. 2 от ЗОДОВ във вр. чл. 143, ал. 3 във вр. чл. 144 от АПК във вр. чл. 77 от ГПК ищецът следва да бъде осъдена да заплати на АССГ сумата от 602,34 лв. за експертизи.

На основание чл. 9а, ал. 2 от ЗОДОВ във вр. чл. 143, ал. 1 във вр. чл. 144 от АП във вр. чл. 77 от ГПК ответникът следва да бъде осъдена да заплати на АССГ сумата от 13,18 лв. за експертизи.

Въз основа на гореизложеното, съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА ответника НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ да заплати на ищеца А. Н. Ж., ЕГН: [ЕГН], адр. [населено място],[жк], [жилищен адрес] на основание чл. 79, параграф 1 и чл. 82, параграф 1 от Общия регламент относно защитата на данните да заплати въввр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, сумата от **1 500 лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди за периода 15.07.2019 г. - 15.07.2024 г., настъпили в резултат на незаконосъобразно бездействие от страна на Национална агенция за приходите, изразяващо се в неизпълнение в достатъчна степен на задължения по чл. 59, ал. 1 от Закона за защита на личните данни и по чл. 24 и чл. 32 от Общия регламент относно защитата на данните, да гарантира достатъчно ниво на сигурност на обработваните от него лични данни на ищеца, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 15.07.2019 г. , до окончателното изплащане на сумата, като **отхвърля** иска в останалата част до пълния предявен размер от 70 000 лв.

ОСЪЖДА ищеца А. Н. Ж., ЕГН: [ЕГН], адр. [населено място],[жк], [жилищен адрес] да заплати на ответника НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ, на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, сумата от 195,71 лв. деловодни разноски.

ОСЪЖДА ищеца А. Н. Ж., ЕГН: [ЕГН], адр. [населено място],[жк], [жилищен адрес] да заплати на АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. ГРАД, на основание чл. 9а, ал. 2 от ЗОДОВ във вр. чл. 143, ал. 3 във вр. чл. 144 от АПК във вр. чл. 77 от ГПК, сумата от 602,34 лв. деловодни разноски.

ОСЪЖДА ответника НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ да заплати на АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. ГРАД, на основание чл. 9а, ал. 2 от ЗОДОВ във вр. чл. 143, ал. 1 във вр. чл. 144 от АПК във вр. чл. 77 от ГПК, сумата от 13,18 лв. деловодни разноси.

Решението подлежи на обжалване от страните, пред Върховен административен съд, в четиринадесетдневен срок от съобщението, че е изготвено.